

KVALITETSVURDERING AF

DANSK JAGT- OG SKOVBRUGSMUSEUM

2014

Indhold

DANSK JAGT- OG SKOVBRUGSMUSEUM	2
<i>Nøgletal i 2013</i>	2
KULTURSTYRELSENS SAMLEDE VURDERING	3
KVALITETSVURDERINGENS FOKUSOMRÅDER	4
<i>Arbejdsgrundlag, organisation, ledelse</i>	4
<i>Ressourcegrundlag</i>	6
<i>Forskning</i>	8
<i>Formidling</i>	9
<i>Samlingsvaretagelse</i>	12
FREMTID	15
KVALITETSVURDERINGSBESØGET PÅ DANSK JAGT- OG SKOVBRUGSMUSEUM.....	16
BILAG 1: FORSKNINGSBEDØMMELSE	17

DANSK JAGT- OG SKOVBRUGSMUSEUM

Dansk Jagt- og Skovbrugsmuseum (Jagt- og Skovbrugsmuseet) er et statsligt kulturhistorisk museum under Kulturministeriet.

Jagt- og Skovbrugsmuseet blev etableret i 1939 på initiativ af skovbrugets og jagtens folk med henblik på at skabe bedre dialog mellem benyttere og beskyttere af naturen. Etableringen blev støttet af Ministeriet for Landbrug og Fiskeri. Museet åbnede for offentligheden i 1942. I 1990 blev museet overført til Kulturministeriet.

Museet har til huse i de fredede tidligere udbygninger til Hirschholm Slot på Folchavevej 15-17 i Hørsholm.

Nøgletal i 2013

- Museet havde 22.503 brugere
- Museets samlede indtægter var på 10,8 mio. kr.
- Museets rådede over i alt 13,1 årsværk, heraf 3 fastansatte videnskabelige medarbejdere.

KULTURSTYRELSENS SAMLEDE VURDERING

Det er Kulturstyrelsens samlede vurdering, at Dansk Jagt- og Skovbrugsmuseums opgavevaretagelse er tilfredsstillende.

Museet er velfungerende og veldrevet, og har i overvejende grad tilfredsstillende standarder for den faglige opgavevaretagelse. Museet har særligt de seneste år arbejdet med udvikling af par force jagten som fokusområde, og har lagt og lægger fortsat væsentlige ressourcer i arbejdet med at få de nordsjællandske par force jagt landskaber optaget på UNESCO's verdensarvsliste.

Museet arbejder med en kvalitativ udvikling af den samlede virksomhed, men er udfordret af, at en stor del af museets ressourcer anvendes til drift og vedligehold af bygninger og udenomsarealer, hvilket sætter begrænsninger for drift og udvikling af den faglige virksomhed. Der er potentiale for yderligere at udfolde museets formidlingsindsats, herunder opdatering og nyopsætning af en række udstillinger. På bevaringsområdet er der grundlag for at afsøge alternative magasinmuligheder.

KVALITETSVURDERINGENS FOKUSOMRÅDER

Arbejdsgrundlag, organisation, ledelse

Arbejdsgrundlag

Jagt- og Skovbrugsmuseet er statens landsdækkende specialmuseum, der belyser dansk jagt og skovbrugs natur- og kulturhistorie fra istid til nutid. Inden for sit ansvarsområde har museet for tiden par force jagten som særligt fokusområde.

Museet har i henhold til Kulturministeriets politik for resultatstyring af de statslige kulturinstitutioner senest været omfattet af en resultatkontrakt for perioden 2008-11. Siden 2012 har museet arbejdet efter de fastlagte mål for museet på finansloven. Kulturministeriets departement følger årligt op på museets indsatser, mål og resultater gennem årsrapport, virksomhedsmøde og ledersamtale. Museet har hidtil opnået tilfredsstillende målopfyldelse.

Museet har formuleret et strategisk grundlag (mission, vision) for sit virke samt udarbejdet strategi og målsætninger for museets udadvendte (faglige) opgaver for perioden 2012-15. Museets strategi afspejler ikke den samlede virksomhed, herunder organisatoriske, ledelsesmæssige og ressourcemæssige forhold, da dette ikke er et krav iht. Kulturministeriets politik for resultatstyring.

Museets arbejdsgrundlag og opgaver er desuden defineret af museets vedtægter, finansloven og museumsloven.

Det er museets mission ”at skabe og formidle indsigt i samspillet mellem menneske og natur, forståelse for betydningen af naturforvaltningens, specielt jagtens og skovbrugets, kultur- og naturarv og respekt for deres værdi.” Det er museets vision ”at være kendt og efterspurgt af alle som museet for mennesket i naturen.”

Museets strategiske grundlag og faglige fokus antyder et bredere og mere aktualiserende perspektiv på jagtens og skovens natur- og kulturhistorie end vedtægternes formulering af formålet. Således belyser museets virksomhed i dag ikke kun jagtens nødvendighed og skovens forstmæssige betydning, men også bl.a. de rekreative og kulturelle betydninger.

Organisation

Jagt- og Skovbrugsmuseet er organiseret i fire afdelinger:

- Bevaring
- Tilgængeliggørelse og formidling
- Administration/drift
- Forskning.

Med henblik på koordinering og videndeling er der etableret faste mødestrukturer, herunder personalemøder hver 14. dag for det museumsfaglige personale.

Museet har en venneforening med ca. 350 medlemmer. Skovhistorisk Selskab med godt 260 medlemmer fungerer tillige som faglig støtteforening for museet.

Ledelse

Jagt- og Skovbrugsmuseet ledes i henhold til vedtægterne af en museumsdirektør, der er udnævnt af Kulturministeriet. Museumsdirektøren er over for Kulturministeriet ansvarlig for den faglige, administrative og økonomiske drift af museet.

Kulturministeriet udnævner en komité til at bistå museumsdirektøren med at fastlægge de overordnede retningslinjer for driften af museet. Komitéen har ingen formelle beføjelser i forhold til museets drift. Komitéens medlemmer udpeges af ministeriet efter indstilling fra Danmarks Jægerforbund, Dansk Skovforening, Naturstyrelsen, Københavns Universitet (IGNF og SAXO-Instituttet) og Nationalmuseet. Medlemmerne vælges for en periode på fire år. Der er ikke opstillet konkrete udpegningskriterier, herunder til særlige professionelle kompetencer. Komitéens opgave og sammensætning fremgår af museets vedtægter.

Museet oplyser, at komitéen benyttes til faglig sparring i overordnede spørgsmål om museets linje.

Konstruktionen med en udnævnt komité uden formelle beføjelser i forhold til museets drift er etableret med museets overdragelse til Kulturministeriet i 1990. Før denne tid havde museet en bestyrelse som øverst ansvarlig for museet.

Museet har som statsinstitution adgang til professionelle kompetencer inden for administration og forvaltning i Kulturministeriet.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har et klart fagligt fokus for sin virksomhed, herunder fin balance mellem en kulturhistorisk og naturhistorisk synsvinkel
- at museet har et strategisk grundlag, en strategi og målsætninger for sin faglige museumsvirksomhed.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet supplerer sin strategi, så den afspejler den samlede virksomhed, herunder sikrer sammenhæng mellem museets arbejdsgrundlag, faglige opgavevaretagelse samt organisatoriske, ledelsesmæssige og ressourcemæssige forhold
- at museet i dialog med Kulturministeriet overvejer relevansen af at opstille udpegningskriterier for komitéens sammensætning med henblik på at sikre professionelle kompetencer, der er relevante i forhold til museets drift og udvikling
- at museet ved lejlighed reviderer sine vedtægter, så museets strategiske grundlag og faglige fokus reflekteres i opgave og formålsbestemmelsen i vedtægterne.

Ressourcegrundlag

Økonomi

Museets samlede indtægter i 2013 var 10,8 mio. kr. Indtægterne var baseret på:

Bevilling fra staten	9,5 mio.kr.
Egenindtjening	1,3 mio.kr.

Den statslige bevilling omfatter en nettobevilling på 9,2 mio. kr. samt projektbevilling på 0,3 mio. kr. til forbedring af museets udstillinger. Egenindtjeningen omfatter indtægt fra entré, butik, fonde mv. Museets budgetramme for 2014 udgør i alt 12,7 mio. kr. (statslig bevilling på 9,2 mio. kr., forbrug af reserve 0,2 mio. kr., statslig tillægsbevilling til bygningsrenovering 2,4 mio. kr. og forventet egenindtjening på 0,9 mio. kr.). Museet har over de seneste tre år (2011 -13) i gennemsnit haft en egenindtjening på ca. 1,3 mio. kr. årligt.

Med en samlet omsætning på knap 11 mio. kr. i 2013 placerer museets sig blandt den nederste trediedel af landets øvrige museer (statsanerkendte) målt i forhold til samlet omsætning. Den gennemsnitlige omsætning på et statsanerkendt museum var i både 2011 og 2012 på 18 mio. kr.

Bygninger

Jagt- og Skovbrugsmuseet har til huse i de fredede tidligere avlsbygninger til Hirschholm Slot fra 1700-tallet i Hørsholm samt nyere tilbygninger opført til brug for museet. Bygningerne rummer museets udstillinger, administration, hovedmagasin, skolestue, værksted og forpagtet restaurant. Museet råder herudover over et lejet eksternt magasin.

Staten ejer museets bygninger og udenomsarealer med undtagelse af det eksterne magasin.

Der foreligger en historisk aftale om ejendomsskattefrihed for museet i Hørsholm Kommune.

Museets samlede udgifter til drift og vedligehold af museets bygninger og udenomsarealer samt leje af eksternt magasin udgjorde i 2013 ca. 2,0 mio. kr. svarende til ca. 18,5 % af museets samlede udgifter. Museet har med udgangen af 2013 langfristet gældsforpligtelse på godt 22 mio. kr. Finansielle omkostninger og afskrivninger udgør ca. 1,3 mio. kr. Kulturstyrelsen konstaterer, at museet samlet set anvender ca. 3,3 mio. kr. (svarende til ca. 30 %) af museets samlede udgifter på bygningsdrift, finansielle omkostninger og afskrivninger.

Museet har fra oktober 2013 indgået aftale om drift og vedligehold af museets bygninger og udenomsarealer med Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme (SLKE). Aftalen omfatter en første planperiode fra okt. 2013 til dec. 2017. Museet har med aftalen ansvar for indvendig drift og vedligehold. SLKE har ansvar for udvendig drift og vedligehold samt teknisk bygningsdrift og større byggesager. Museet har som led i aftalen afgivet ét hoved, men ½ personaleårsværk til SLKE. Hertil kommer, at museet har afsat ca. 1,6 mio. kr. til udvendig og teknisk drift- og vedligehold i planperioden 2014-17 svarende til ca.

443.000 kr., som overføres årligt til SLKE i perioden. Museet har opnået en umiddelbar besparelse på i alt godt 13.000 kr. ved driftsaftalen.

Der er tillige udarbejdet en samlet prioriteret plan for drift og vedligehold af museets bygninger og udenomsarealer over en 10 årig periode med henblik på at indhente identificeret vedligeholdelseefterslæb. De samlede udgifter hertil er anslået til 7,2 mio. kr. i udvendig og teknisk vedligehold og 5,5 mio. kr. i indvendig vedligehold. Museets hidtidigt afsatte beløb til formålet kan ikke dække behovet. Kulturministeriet har i 2014 ydet en tillægsbevilling på 2,4 mio.kr. til formålet.

De fredede bygninger er national ejendom, og museets bevilling forudsætter, at institutionen sørger for løbende vedligeholdelse, mens store uforudsete udgifter finansieres af Kulturministeriet.

Personale

Museet rådede i 2013 over 13,1 fastansatte årsværk. Af disse havde fire en videnskabelig uddannelsesmæssig baggrund, herunder to med ph.d. grad. I de 13,1 årsværk indeholdes også timelønnede studenter og vagter samt personer i flexjob og i jobtilbud.

Det er Kulturstyrelsens indtryk, at museet har et sårbart økonomisk ressourcegrundlag. Fratrukket personaleomkostninger og udgifter til drift og vedligehold af museets bygninger og udenomsarealer var der i 2013 ca. 2,2 mio. kr. til drift og udvikling af museets faglige kerneopgaver. Af disse midler stammer ca. 1,3 mio.kr. fra museets egenindtjening.

Det er tilfredsstillende:

- at museet årligt formår i et vist omfang at supplere den ordinære statslige driftsbevilling med henblik på at sikre et bedre økonomisk grundlag for museet
- at museet i kraft af aftalen med SLKE har en samlet prioriteret plan for bevaring og vedligehold af sine bygninger og udenomsarealer
- at 1/3 af museets fastansatte personale har videnskabelig baggrund, heraf to med ph.d. grad.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museets afsatte beløb til drift og vedligehold af museets bygninger og udenomsarealer ikke dækker behovet.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet i dialog med Kulturministeriet og SLKE arbejder for, at det samlede ressourceforbrug ved drift og vedligehold af museets bygning og udenomsarealer står i et rimeligt forhold til museets økonomiske ressourcegrundlag.

Forskning

Museet er forpligtet til at forske inden for sit ansvarsområde og stille sin viden til rådighed for omverdenen. Museets forskning er videnskabeligt arbejde baseret på faglige problemstillinger relateret til museets ansvarsområde.

Som led i kvalitetsvurderingen er museet blevet bedt om at indsende sine forskningspublikationer fra de seneste fire kalenderår med henblik på en ekstern forskningsbedømmelse i Kulturministeriets Forskningsudvalg (KFU).

Museet har indsendt 11 publikationer, hvoraf fire har været underkastet eller er under ekstern fagfællebedømmelse og indgår derfor ikke i Forskningsudvalgets bedømmelse. De 11 publikationer omfatter bl.a. udstillingskataloger, artikler, bidrag til antologier samt indstilling til UNESCO's verdensarvsliste. Der er hovedsagelig publiceret i nationale medier. En enkelt publikation er publiceret internationalt.

Af de syv publikationer som KFU har bedømt, kan fire i deres helhed betegnes som forskning efter det almene forskningsbegreb. Forskningsbedømmelsen fremhæver særligt publikationen "Nomination of the par force hunting landscape in North Zealand" som værende på internationalt niveau. Tre publikationer baserer sig på forskning, men kan kun delvist betegnes som forskningspublikationer, da de ikke fuldt ud lever op til kriterierne i det almene forskningsbegreb. Disse forskningsartikler undlader at reflektere over enten teori, metode eller forskningsstatus (jf. bilag 1, forskningsbedømmelse).

Publikationerne dækker emnemæssigt bredt inden for museets ansvarsområde. Dog er tiden før 1536 kun svagt repræsenteret i museets forskning.

Museets forskning, undersøgelser og udgivelser fremgår af museets hjemmeside.

Museet indgår i relevante faglige netværk, og samarbejder med museer, universiteter og andre institutioner nationalt og internationalt om sin forskning. Museet har flere udenlandske forskningsrelationer, især til de øvrige nordiske lande samt europæiske lande (især Frankrig og Tyskland) som led i museets fokus på parforcejagtlandskab. Museet har endvidere forestået internationale forskningsseminarer.

Museets strategi omfatter mål og konkrete planer for forskningen. Strategien omfatter ikke overvejelser om samarbejder, publicering, ressourcer mv.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet bedriver forskning i henhold til det almene forskningsbegreb – også på internationalt niveau
- at museets forskning publiceres i forskellige typer af publikationer og i relevante medier, heraf en række fagfællebedømte
- at museet indgår i faglige forskningsnetværk og forestår forskningsseminarer med andre museer og institutioner også internationalt.

Det er tilfredsstillende:

- at museets forskning, undersøgelser og udgivelser fremgår af museets hjemmeside.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at kun en enkelt publikation er publiceret internationalt
- at museets forskningsstrategi ikke omfatter overvejelser, mål og planer for samarbejder, publicering, ressourcer mv., og at den ikke bidrager til at sikre, at museet over tid beskæftiger sig forskningsmæssigt med alle relevante emner inden for sit ansvarsområde.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet udbygger sin strategi for den samlede forskningsindsats med henblik på at sikre niveau og udvikling i forhold til publicering, samarbejder, forskningstid, finansiering mv. Strategien skal desuden sikre systematisk prioritering af emner, således at museets ansvarsområde dækkes over en årække. Forskningsindsatsens udfordringer og mål bør ligeledes sættes i relation til de organisatoriske og ressourcemæssige muligheder.

Formidling

Museet er forpligtet til at formidle sit ansvarsområde for offentligheden. Gennem formidling bringer museet sin forskningsbaserede viden i spil i institutionen, i forhold til borgerne og det omgivende samfund.

Jagt- og Skovbrugsmuseet bedriver en omfattende og differentieret formidlingsvirksomhed i og uden for museet med brug af varierede formidlingsformer (analoge og digitale medier). Museet formidler sit ansvarsområde gennem forskellige typer af udstillinger (basisudstillinger, større særudstillinger, messeudstillinger), omvisninger, foredrag, guidede ture i landskabet, arrangementer/aktiviteter, undervisning, publikationer, via hjemmeside, på sociale medier mv.

Museet har medarbejdere med professionelle formidlingskompetencer, herunder en naturvejleder. Museet indgår i relevante faglige netværk og samarbejder med museer, vidensinstitutioner og andre aktører i ind- og udland om sin formidlingsvirksomhed, herunder bl.a. Museum Nordsjælland og nordiske skovmuseer.

Museets strategi omfatter overvejelser, mål og konkrete planer for formidlingen og dens udvikling.

Udstillinger og anden formidling

Museet skelner mellem tre typer udstillinger: basisudstillinger, større særudstillinger og messeudstillinger.

I ”Vognporten” er der en basisudstilling fra 2004 om dansk skovbrug i efterkrigstiden fra 1945 til 2000 med formidling af skovmaskiner mv. Tekstplancher og fotos er suppleret af digital formidling (filmklip,

person-fortællinger, simulator mv.). I ”Store Stald” er der etableret en basisudstilling om jagtens historie på landjorden. Udstillingen er ved at blive genopstillet – afsnit for afsnit efter et tematisk, kronologisk princip. De indledende og færdige dele omfatter dioramaer, tekstplancher, montre suppleret af digital formidling (filmklip, lydbilleder, interaktivitet mv.). Museet er ca. halvvejs i den samlede revision og nyopsætning af udstillingen. Finansiering af den resterende del er ikke på plads. Museet oplyser, at det hvert år, afhængigt af økonomien forsøger at forny endnu et udstillingsafsnit. Museet har med succes eksperimenteret med at inddrage brugerne i formidlingens udvikling, bl.a. udvikling af temaruter rundt i udstillingerne med tilhørende hæfter.

På 1. sal i ”Store Stald” er der en basisudstilling fra 1992 om strandjagt og fra 1960’erne om krybskytteri samt formidling af museets spritsamling med præparater, der viser forskellige deformiteter og sygdomme hos pattedyr og fugle. Udstillingen er sparsomt formidlet med skiltning, mindre tekstplancher og montere. Der er sparsom digital formidling. Udstillingen afventer ligeledes revision. I ”Laden” er der en basisudstilling fra 1980 om skovbruget før mekaniseringen (før 1945) samt formidling af museets imponerende ved-samling. Udstillingen er sparsomt formidlet med skiltning og mindre tekst og uden brug af digital formidling. Museet har planer om etablering af en basisudstilling om par force jagten og det nordsjællandske jagtlandskab som led i ønsket om at få jagtlandskabet optaget på UNESCO’s verdensarvsliste. Udstillingsprojektet er endnu ikke nærmere budgetteret.

Museet etablerer gennemsnitligt én større særudstilling hvert andet år. På besøgstidspunktet var der en særudstilling ”Skovkunst” med værker og genstande fra samlingen under dobbelttemaet "skoven i kunsten" og "kunsten i skoven".

Museet deltager desuden med udstillinger til forskellige arrangementer og messer. Gennemsnitligt to om året (fx jagtmesse i Skåne). Messe- og arrangementsudstillinger inkluderes efterfølgende i museets udstillinger.

Museet tilbyder en lang række aktiviteter, herunder hands-on værkstedsaktiviteter, aktivitetsdage, ferieaktivitetsuger med vægt på levende og brugerinvolverende formidling. Museet er også aktivt uden for murene i formidling af det nordsjællandske kulturlandskab, fx i form af foredrag, kulturhistoriske vandringer og skilte på udvalgte punkter med telefonnumre, som publikum kan ringe til og derved få en orientering om stedets kulturhistorie.

Museets samlede formidling suppleres og understøttes af museets hjemmeside, som er opdateret, overskuelig og præsenterer museets tilbud. Hjemmesiden giver desuden adgang til museets samling og uddrag af museets forskning og udstillinger. Hjemmesiden er uden mulighed for interaktivitet med publikum. Museet bruger Facebook til interaktion med publikum.

I 2013 havde museet 1 særudstilling, 76 arrangementer samt 35.000 besøg på sin hjemmeside.

Undervisningstilbud

Museets naturskole tilbyder undervisning primært målrettet daginstitutioner og folkeskole. Museets undervisningstilbud bliver skræddersyet og dermed tilpasset læreplaner og trinmål. I alt 31 klasser benyttede museets undervisningstilbud i 2013 fordelt på 20 % institutioner og 80 % folkeskole. 1 gymnasieklasse besøgte museet i 2013 som led i undervisningen. Museets tilbud benyttes også af mange specialskoler fra det meste af hovedstadsregionen.

Museet har indgået flere formaliserede skriftlige samarbejdsaftaler med undervisningssektoren. Museet har ikke udviklet eget undervisningsmateriale til download, men bidrager til udvikling af undervisningsmaterialer, der kan downloades fra hjemmesiden ”Skoven i Skolen”.

Museet samarbejder endvidere med og tilbyder undervisningsforløb til skovskoler (naturteknikere) og vildtforvaltere.

Museets brugere

Museet havde i 2013 i alt 22.503 brugere. Antallet af brugere har været stabilt på ca. 22-25.000 over de seneste år.

Museet har hidtil defineret børn og børnefamilier som sin kernemålgruppe. Museet har haft succes med at nå denne målgruppe, da ca. 2/3 af museets brugere er gratister og således overvejende børn og unge under 18 år.

Museet deltager i Den Nationale Brugerundersøgelse. Der er i 2013 ikke indsamlet tilstrækkeligt mange spørgeskemaer til, at der kan gives valide resultater for alle undersøgelsesparametre. På det overordnede niveau viser undersøgelsen dog, at den samlede vurdering af museumsoplevelsen ligger på niveau med landsgennemsnittet og gennemsnittet for andre kulturhistoriske museer. På hovedparten af undersøgelsens parametre ligger museet på niveau med landets øvrige museer, men på parameteret om egnethed for børn ligger museet markant over niveauet for landets øvrige museer. Undersøgelsen viser også, at 97 % af brugerne kommer fra Danmark med en jævn geografisk spredning, at 54 % er over 50 år og 10 % i aldersgruppen 14-29 år, og at 42 % er kvinder. Endelig viser undersøgelsen, at 70 % af brugerne har en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse, 13 % har en erhvervsfaglig uddannelse, og 17 % har folkeskole- eller gymnasial uddannelse.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet bedriver en omfattende og differentieret formidlingsvirksomhed i og uden for museet med brug af varierede formidlingsformer
- at museet har medarbejdere med professionelle formidlingskompetencer og indgår i relevante faglige netværk og samarbejder nationalt og internationalt.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har en strategi, der omfatter overvejelser, mål og konkrete planer for formidlingen og dens udvikling

- at museet har undervisningstilbud til institutioner og folkeskole koordineret med lærerplaner og trinmål samt formaliserede samarbejder med undervisningssektoren om sine undervisningstilbud
- at museet har succes med at tiltrække brugere, der ellers er underrepræsenteret på museer.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at dele af museets udstillinger endnu står som for 40-50 år siden og med sparsom formidling
- at museet ikke har undervisningstilbud målrettet ungdomsuddannelser og undervisningsmateriale til alle niveauer til download fra egen hjemmeside
- at museet ikke har indsamlet tilstrækkeligt mange spørgeskemaer som led i Den Nationale Brugerundersøgelse.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet fortsat prioriterer og arbejder med at bringe de forældede dele af udstillingerne op på niveau med museets øvrige udstillinger
- at museet indgår flere formaliserede samarbejder med undervisningssektoren med henblik på en kvalitativ udvikling af museets samlede undervisningstilbud, herunder udvikling af tilbud til ungdomsuddannelser samt udvikling af undervisningsmateriale til download mv.
- at museet overvejer sin praksis med indsamling af besvarelser/spørgeskemaer som led i Den Nationale Brugerundersøgelse med henblik på at sikre, at der samles tilstrækkeligt med spørgeskemaer ind.

Samlingsvaretagelse

Indsamling

Museet er forpligtet til systematisk at indsamle genstande og anden dokumentation inden for sit vedtægtsbestemte ansvarsområde. Indsamlingen skal være baseret på en aktiv, men restriktiv praksis, der udspringer af museets forskning

Museets samling omfatter 14.968 inventarnumre, som museet anser som rimeligt dækkende for sit ansvarsområde og tematiske fokus. Dog er tiden før 1536 kun sporadisk dokumenteret og illustreret af genstande.

Skovbrugssamlingen, der bl.a. stammer fra Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, består overvejende af redskaber fra 1850-1950, stammer, frø og vedprøver af træer dyrket i Danmark samt enkelte subfossile fund, bl.a. en ca. 130.000 år gammel rødgran. Jagtsamlingen omfatter fangstredskaber, våben og tilbehør, flest fra ca. 1650-1950, og udmærker sig ved især at belyse den almindelige mands jagt - legal som illegal. Samlingen af fugle og pattedyr omfatter hovedsagelig jagtbare arter, men også abnormiteter samt verdens ældste udstoppede kronhjort. Der indgår tillige en del kunstværker i samlingen, som er indsamlet grundet deres topografisk/kulturhistoriske fortællerværdi.

Museet har en nedskrevet indsamlingspolitik og skriftlige retningslinjer for modtagelse, der sikrer, at

museet fører en aktiv, restriktiv og fagligt reflekteret indsamlingspraksis. Museet sikrer dog ikke systematisk kvittering fra giver ved modtagelse. Museet koordinerer sin indsamling med andre museer, når det er relevant/nødvendigt. I 2013 optog museet 57 nye genstande i sin samling.

Registrering

Museet er forpligtet til at registrere og indberette sin samling til de centrale kulturarvsregistre: Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark (KID).

Museet er så godt som ajour med registrering og indberetning af sin kulturhistoriske samling. Knap 200 genstande afventer registrering og indberetning. Det mindre efterslæb forventes indhentet i løbet af 2014. Samlingen er indberettet til Museernes Samlinger. Museet benytter en lokal tilpasning af det fællesmuseale it-system, Regin, til registrering. En del af samlingen af kunstværker, som er hjemtaget på grund af deres kulturhistoriske værdi, har ifølge museet også kunsthistorisk værdi. Disse værker er også indberettet til det centrale register over værker, Kunstindeks Danmark.

Museet har nedskrevne retningslinjer for sin registrering og har personale med relevant registreringskompetence. Museet anfører den faglige begrundelse for indsamlingen i registreringen. Museet er ved at udarbejde dokumentation for sin registreringspraksis og -historik.

Bevaring

Museet er forpligtet til at bevare sin samling for eftertiden. Bevaringsarbejdet består af såvel en præventiv som udbedrende indsats i forhold til samlingens forsknings- og formidlingsmæssige værdi. Bevaring omfatter museets magasinering, sikring, tilsyn og konservering af samlingerne.

Museets samling opbevares i udstillinger på museets besøgssted og på tre magasiner - to magasiner i tilknytning til museet på Folehavevej ("Vognporten" og loftsmagasinet) og et lejet fjernmagasin i Ferle.

Museet vurderer, at 97 % af samlingen er i hhv. formidlingseget (76 %) og stabiliseret (21 %) tilstand. 3 % vurderes at være i hhv. behandlingskrævende (2 %) og svært skadet tilstand (1 %).

Bevaringscenter Øst har udarbejdet en konserveringsfaglig vurdering af klima og bevaringsforhold i museets udstillinger og magasiner. Det fremgår af rapporten, at bevaringsforholdene i museets udstillinger generelt er i orden. Der er visse problemer med lysforhold, og der bør monitoreres systematisk på klimaforholdene. Forhold, som er overkommelige at forbedre. Hvad angår museets tre magasiner fremgår det, at de har forskellig kvalitet. Magasinet "Vognporten" er bygget til formålet i 2001 og generelt velegnet, men med risiko for vandindtrængning ved skybrud. Loftsmagasinet er indrettet i Husarstaldbygningen og anvendt til formålet siden 1942, men er mindre velegnet. Der er trange adgangsforhold via trapper og smalle døre. Desuden er magasinet fyldt, og der er risiko for vandskade som følge af rørføringer. Klimaet monitoreres punktvis men ikke på årsbasis. Museet kan således ikke følge udvikling i udsving over året.

Museets udstillingsbygninger med tilknyttede magasiner (Vognporten og loftsmagasinet) er forsynet med tyveri- og brandalarmanlæg med direkte opkobling til vagtcentral. Museet har en sikringsplan og beredskabsplan, der er godkendt af Kulturministeriets Sikringsudvalg.

Fjernmagasinet i Ferle er problematisk. Bygningen er fra 2006 og taget i anvendelse som magasin i 2007. Bygningen er uisoleret og utæt, uden klimastyring og sikringsmæssige forhold. Bevaringscenter Øst bemærker dog i rapporten, at de genstande, der opbevares i Ferle, er større og robuste ting, som ikke umiddelbart tager skade. Den årlige lejeudgift udgør ca. 0,3 mio. kr. Museet ønsker at afvikle magasinet i Ferle. Museet indgår i overvejelserne med øvrige museer (statsanerkendte) på Sjælland om etablering af et fællesmagasin.

Museet er i gang med at udarbejde en prioriteret bevaringsplan på baggrund af en systematisk konserveringsfaglig samlingsgennemgang.

Museet har eget konserveringsværksted samt eget konserveringsfagligt personale, der fører et løbende opsyn med samlingen. Museet har desuden siden 2000 tilkøbt konserveringskvoter ved Bevaringscenter Øst svarende til 33 timer årligt. Grundet museets særlige vilkår med en stor samling af zoologiske præparater, der er indsamlet på grund af den kulturhistoriske værdi, har museet opbygget en særlig og nødvendig ekspertise i bevaring af naturhistoriske genstande af kulturhistorisk værdi. Museet ønsker i samarbejde med beslægtede institutioner at videreudvikle denne ekspertise og udbyde ydelser til andre museer og institutioner.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet har god og systematiseret praksis omkring sit registreringsarbejde med nedskrevne retningslinjer, uddannet personale samt er i færd med at dokumentere sin registreringspraksis og -historik
- at 97 % af samlingen er i hhv. formidlingseget og stabiliseret tilstand, og at museet er ved at udarbejde en prioriteret bevaringsplan på baggrund af en systematisk konserveringsfaglig gennemgang af hele samlingen.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har en nedskrevet indsamlingspolitik og på den baggrund fører en restriktiv og fagligt reflekteret indsamlingspraksis
- at museet i løbet af 2014 er ajour med registrering og indberetning af sin samling
- at bevaringsforholdene i museets udstillinger samt magasinet "Vognporten" generelt er gode med overkommelige forbedringsbehov
- at museet har en sikringsplan og beredskabsplan samt tyveri- og brandalarmanlæg med direkte opkobling til vagtcentral for museets udstillingsbygninger med tilknyttede magasiner
- at museet har eget konserveringsfagligt personale, der løbende fører opsyn med samlingen.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet ikke systematisk sikrer kvittering fra giver ved modtagelse
- at der er visse uhensigtsmæssige bevaringsforhold ved museets loftsmagasin, herunder bl.a. vandførende rør.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museets magasinforhold i Ferle er problematiske, hvad angår bl.a. klima og sikring.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet supplerer sine retningslinjer for modtagelse, så kvittering fra giver sikres
- at museet inddrager anbefalinger i bevaringsrapporten fra Bevaringscenter Øst i det videre arbejde med at udarbejde en prioriteret plan for det samlede bevaringsarbejde, såvel den præventive som udbedrende bevaringsindsats. Planen bør indarbejdes i museets strategi for bevaringsindsatsen og sættes i sammenhæng til den øvrige faglige virksomhed og museets ressourcer
- at museet fortsat aktivt forfølger muligheder for at indgå i et fællesmagasin med andre museer på Sjælland med henblik på forbedring af museets magasinforhold samt at kunne opsigse lejemålet på magasinet i Ferle.

FREMTID

Christian 5.'s jagtmarker i de nordsjællandske skove er kandidat til UNESCO's liste over verdensarv. Museet har lagt og lægger fortsat væsentlige ressourcer i arbejdet med realisering af jagtlandskabet som verdensarv. Ansøgningen om optagelse på verdensarvslisten blev afgivet i januar 2014. Projektets parter er udover museet Kulturstyrelsen, Naturstyrelsen Nordsjælland og Naturstyrelsen Hovedstaden, Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme, Fredensborg, Gentofte, Allerød, Hillerød, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal kommuner. I efteråret 2014 bliver der gennemført en uvildig international ekspertvurdering som led i den videre proces forud for Verdensarvskomiteens stillingtagen. Museet er ansvarlig for forsknings- og formidlingsdelen samt koordineringen af den samlede ansøgningsproces. Der kommer endeligt svar på ansøgningen om optagelse i forsommer 2015.

Museet er tiltænkt rollen som site manager for UNESCO-projektet. Museet arbejder målrettet på dels at udbrede kendskabet til kandidaturet, dels den videre udvikling af bevaringen og formidlingen af jagtlandskabet på baggrund af en fastlagt forvaltningsplan. Det er en ressourcekrævende opgave at indfri krav og forpligtelser til forvaltning af et verdensarvssted. Kulturstyrelsen følger museets arbejde og finder, at museet leverer en imponerende indsats og arbejder meget professionelt som anker for den samlede proces.

Museet vurderer, at realiseringen af UNESCO-projektet vil være en væsentlig løftestang for museets fremtid.

KVALITETSVURDERINGSBESØGET PÅ DANSK JAGT- OG SKOVBRUGSMUSEUM

Besøget på Jagt- og Skovbrugsmuseet fandt sted den 21. februar 2014.

Fra Jagt- og Skovbrugsmuseet:

- Museumsdirektør Jette Baagø
- Museumsinspektør Helle Serup
- Konservator Line Forsberg (formiddag)
- Naturvejleder Morten Kjellmann (formiddag)
- Museumsinspektør Julie Friis (formiddag)

Fra Kulturstyrelsen:

- Chefkonsulent Kathrine Lehmann
- Specialkonsulent Lise-Lotte Bjerre
- Specialkonsulent Eske Wohlfahrt

På kvalitetsvurderingsbesøget blev alle museets bygninger på Folehavevej i Hørsholm besigtiget. Magasinet i Ferle blev ikke besøgt.

BILAG 1: FORSKNINGSBEDØMMELSE

Forskningsbedømmelse af Jagt- og Skovbrugsmuseets produktion 2010-13 (2014).

Kulturministeriets Forskningsudvalg har gennemgået de af institutionen indsendte publikationer. Udvalget kan tilkendegive følgende:

Generelt:

Jagt- og Skovbrugsmuseet har i perioden 2010-13 opretholdt og leveret en række fine forskningsarbejder. Den forskningsmæssige kvalitet er meget god, og specielt skal fremhæves bogen ”Nomination of the par force hunting landscape in North Zealand” fra 2013 (2014). Den fagfællebedømmes og er derfor ikke med i nedenstående bedømmelser. Museets få forskningsmedarbejdere producerer meget fin forskning, og den førnævnte publikation er på et flot internationalt niveau. De forskningsmæssige kompetencer fremgår også af nedenstående arbejder.

NB: Publikationer som museet har angivet som værende fagfællebedømt (eller er under bedømmelse) på deres medsendte publikationsliste er ikke medtaget neden for.

Følgende publikationer lever op til de krav, der kan stilles til en videnskabelig udgivelse inden for forskningsområdet. Udgivelsen stemmer overens med det almene forskningsbegrebs kriterier, der kan sammensættes i forhold til dimensionerne originalitet, gyldighed og transparens:

1. Baagøe, Jette og Bodil Olesen (red.) 2011: Dianas Døtre. Kvindelige jægere dengang og nu.

Udstillingskataloget indeholder 11 bidrag. Jette Baagøe er medredaktør af kataloget og medforfatter til artiklen ”En ny bølge på vej” som er indsendt til bedømmelse. Udstillingskataloget er bredt forskningsformidlende på et meget flot niveau. I artiklen ”En ny bølge på vej” behandles et datamateriale fra en spørgeundersøgelse omfattende ca. 750 deltagere. Artiklen undersøger sociologiske aspekter af kvinders jagtdeltagelse.

2. Friis, J.F. og Botfeldt, K. (manus): Historien om en kronhjort.

Manuskriptet er en tværvideenskabelig undersøgelse af museets udstoppede kronhjort. Det udstillede dyr anvendes i det tværvideenskabelige samarbejde som indfaldsvinkel til en kultur- og naturhistorisk beskrivelse af Kunstammerperioden. Et appendix redegør for det metodiske. Manus er således resultatet af flere natur- og kulturhistoriske analyser.

3. Olesen, B. & Baagøe, J. 2010: Diana og Artemis’ døtre

Artiklen rummer en samfundsmæssig behandling af de kvindelige jægere i Danmark. Dens datamateriale baserer sig især på spørgeskemaundersøgelsen, som også indgik i publikation 1 ovenfor. Artiklen er her mere uddybende og kommenterende. Metodisk repræsenterer artiklen en forskningsproces fra data til tolkning.

4. Serup, Helle 2010a: Plantekoner og prikkebørn.

Artiklen giver et fint indblik i de samfundsmæssige og sociale aspekter ifm hedens opdyrkning fra slutningen af 1800-tallet på basis af regnskaber og erindringsbeskrivelser. Arbejdet repræsenterer systematisering, behandling og tolkning af relativt omfattende data.

Følgende udgivelser baserer sig på forskning, men udgør ikke i sig selv videnskabelige udgivelser:

5. Serup, Helle 2010b: ”Kunstens Værk” – kulturarbejde på de jyske heder.

Artiklen er en kulturhistorisk oversigt, som redegør for arbejdet med heden. Baggrunden er museal indsamling og analyser af data fra samtidige dyrkningsforsøg.

6. De skovhistoriske seminarer ”Fælles rødder – fælles fremtid? Skovhistorie i Norden” (2010) og ”Skoven som rekreativt rum gennem tiderne” (2012).

Organiseringen og afholdelsen af de to seminarer er udtryk for, at museet opretholder positionen som en vigtig forskningsinstitution inden for sit arbejdsområde. Det er beundringsværdigt, at museet kunne lægge dette niveau samtidig med det tunge arbejde omkring nomineringen af jagtlandskabet i Nordsjælland.

d. 14-04-2014

Lars Jørgensen